

Περού: πραξικόπημα της ολιγαρχίας κατά του Πέδρο Καστίγιο!

Πραξικόπημα κατά του Προέδρου του Περού, Πέδρο Καστίγιο: γεγονότα και πρώτα συμπεράσματα από τον Χόρχε Μαρτίν, μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της IMT.

Τις τελευταίες ώρες η πολιτική κρίση στο Περού έχει οξυνθεί ραγδαία. Ο Πρόεδρος Καστίγιο διέταξε το κλείσιμο του Κογκρέσου, αλλά συνελήφθη αμέσως από την αστυνομία. Το Κογκρέσο υπερψήφισε την καθαίρεσή του και ανακήρυξε την αντιπρόεδρό του, ως νέα Πρόεδρο της χώρας.

Τι σημαίνει αυτό; Για να καταλάβουμε τι έχει συμβεί, πρέπει να παραμερίσουμε τα τεχνικά συνταγματικά ζητήματα και να κοιτάξουμε στη ρίζα των διαδικασιών που εξελίσσονται: η CONFIEP (εργοδοτική ένωση), ο στρατός, η αστυνομία, τα καπιταλιστικά ΜΜΕ, η πρεσβεία των ΗΠΑ και οι πολυεθνικές μεταλλευτικές εταιρείες απομάκρυναν, μέσω των πρακτόρων τους στο Κογκρέσο, τον Πρόεδρο Καστίγιο από το αξίωμα στο οποίο εξελέγη δημοκρατικά από τον λαό. Είναι λοιπόν ένα αντιδραστικό πραξικόπημα.

Ο Καστίγιο, όντας ηγετική φυσιογνωμία στους αγώνες των δασκάλων με ισχυρές ρίζες στις αγροτικές περιοχές, εξελέγη Πρόεδρος κόντρα σε όλες τις πιθανότητες τον Ιούλιο του 2021. Αυτή ήταν μια έκφραση της οργής των εκμεταλλευόμενων μαζών του Περού, των φτωχών αγροτών, των εργατών, των ιθαγενών. Όλα τα πιο καταπιεσμένα στρώματα της κοινωνίας ευελπιστούσαν σε μια θεμελιώδη αλλαγή στις σχέσεις εξουσίας, η οποία εκφραζόταν στο αίτημα για μια Συντακτική Συνέλευση. Συσπειρώθηκαν πίσω από το σύνθημα του Καστίγιο ότι «δεν πρέπει να υπάρχουν φτωχοί άνθρωποι σε μια πλούσια χώρα». Οι καπιταλιστές ιδιοκτήτες της χώρας δεν μπορούσαν να το δεχτούν αυτό.

Ο Καστίγιο και το κόμμα με το οποίο κατέβηκε, το Perú Libre («Ελεύθερο Περού»), βρέθηκαν αντιμέτωποι με δύο σοβαρούς περιορισμούς:

Πρώτον, το πολιτικό τους πρόγραμμα – κοινωνικές μεταρρυθμίσεις αλλά χωρίς ρήξη με τον καπιταλισμό. Αυτό ήταν ουτοπικό και η προσπάθεια να υλοποιηθεί θα μπορούσε να έχει μόνο δύο πιθανά αποτελέσματα: είτε να εφαρμοστούν μεταρρυθμίσεις που θα οδηγήσουν σε ρήξη με τον καπιταλισμό, είτε ο καπιταλισμός να διατηρηθεί και οι μεταρρυθμίσεις να μην εφαρμοστούν.

Δεύτερον, οι αριθμοί στο κοινοβούλιο ήταν δυσμενείς, και επομένως η δημοκρατική βούληση των μαζών μπορούσε να εφαρμοστεί μόνο μέσω μαζικής πίεσης στους δρόμους, αλλά ποτέ δεν υπήρξε μια σοβαρή έκκληση από την πλευρά του Καστίγιο ή του Perú Libre για να κινητοποιήσουν ή να οργανώσουν κάποια τέτοια πίεση.

Από τη στιγμή που ο Καστίγιο περιορίστηκε στο στενό πλαίσιο της αστικής θεσμικότητας, έκανε όλο και μεγαλύτερες παραχωρήσεις στις καπιταλιστικές δυνάμεις. Απομάκρυνε υπουργούς που δεν ήταν αρεστοί στις πολυεθνικές μεταλλευτικές. Απομάκρυνε τον καγκελάριο εναντίον του οποίου είχαν διαμαρτυρηθεί οι στρατιωτικοί. Άλλαξε αυτούς που δεν ήθελε η ένωση εργοδοτών CONFIEP. Αυτά ήταν μοιραία λάθη, γιατί η ολιγαρχία δεν ήταν ικανοποιημένη και απαιτούσε περισσότερες παραχωρήσεις, ενώ ταυτόχρονα κάθε τέτοια παραχώρηση υπονόμει την στήριξη του Καστίγιο από τη δική του κοινωνική βάση, που ήταν η μόνη ελπίδα σωτηρίας του.

Υπήρχε εναλλακτική; Ναι. Η εναλλακτική ήταν να καλέσει τις μάζες στους δρόμους, να διαλύσει το Κογκρέσο και να συγκαλέσει μια Εθνική Επαναστατική Συνέλευση, και αυτά να τα συνδυάσει με χτυπήματα κατά της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας της καπιταλιστικής ολιγαρχίας (εθνικοποίηση του φυσικού αερίου, ακύρωση συμβάσεων εξόρυξης, κλπ.). Μια επικίνδυνη στρατηγική που θα μπορούσε να έχει αποτύχει; Φυσικά, στην ταξική πάλη δεν υπάρχει εγγύηση νίκης. Αλλά με τον κατήφορο του συμφιλιωτισμού

ένα πράγμα είναι εγγυημένο: ότι θα οδηγήσει σε καταστροφή.

Υπήρξαν επίσης λάθη από την πλευρά του Perú Libre (που στο μεταξύ είχε «σπάσει» από τον Καστίγιο) και τον αρχηγό του, τον Σερόν. Σε ορισμένες περιπτώσεις φλέρταραν με τον «Φουτζιμορισμό» (το δεξιό πολιτικό ρεύμα του πρώην προέδρου-δικτάτορα Φουτζιμόρι) στο Κογκρέσο, από καθαρή μνησικακία εναντίον του Καστίγιο. Αντίθετα, το Perú Libre θα έπρεπε να είχε εργαστεί για να χτίσει μια σταθερή βάση στις μάζες του πληθυσμού, οργανώνοντας τις για να ασκηθεί πίεση στον Καστίγιο από τα αριστερά και, αν αυτός δεν ακολουθούσε, να προετοιμάσει να το ξεπέρασμά του.

Πριν από περίπου ένα μήνα, όταν ο Καστίγιο είχε ήδη απωλέσει σχεδόν όλο το πολιτικό του κεφάλαιο, έχοντας συμπάθεια από τα πιο καταπιεσμένα στρώματα αλλά χωρίς την ενεργή οργάνωση και κινητοποίησή τους, προσέφυγε στον ΟΑΚ (Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών) για να βγει από το κοινοβουλευτικό του αδιέξοδο! Αυτό ήταν ακριβώς το ίδιο λάθος που έκανε ο Έβο στη Βολιβία, και κατέληξε στο ίδιο αποτέλεσμα (στην ανατροπή τους). Φαίνεται ότι δεν έχει εξαχθεί κανένα δίδαγμα.

Και τέλος, σε μια τελευταία απελπισμένη πράξη, για να αποφύγει την ψηφοφορία για την καθαίρεσή του, σήμερα προχώρησε στη διάλυση του Κογκρέσου, αλλά αντί να στηριχθεί στην κινητοποίηση των μαζών για να επιβάλει το διάταγμα, φαινόταν να περιμένει την υποστήριξη του... στρατού!

Η άρχουσα τάξη κινήθηκε σαν την καλολαδωμένη μηχανή που είναι, με ένα σχέδιο προετοιμασμένο από καιρό. Ο Καστίγιο συνελήφθη. Υπάρχει μια πολιτική συμφωνία μεταξύ των Φουτζιμορικών, της παραδοσιακής δεξιάς, και της αποκαλούμενης αριστεράς του «χαβιαριού». Η καθαίρεση έχει υπερψηφιστεί από το Κογκρέσο (με την υποστήριξη της πλειοψηφίας των βουλευτών του Perú Libre και του λεγόμενου «μπλοκ των δασκάλων», του ίδιου του Καστίγιο). Η αντιπρόεδρος του Καστίγιο διορίστηκε Πρόεδρος με την ευρεία υποστήριξη του Κογκρέσου και κάλεσε για μια κυβέρνηση «εθνικής ενότητας» (δηλαδή ενότητα όλων των κομμάτων

ενάντια στους πόθους των εργαζομένων). Ο ΟΑΚ και οι ΗΠΑ αναγνώρισαν άμεσα αυτή τη νέα κυβέρνηση, η οποία δεν προέκυψε από κάλπες. Το πραξικόπημα έχει ολοκληρωθεί.

Το μόνο που μένει να φανεί είναι η αντίδραση των μαζών τις επόμενες ώρες. Είναι αναμενόμενο ότι θα βγουν στους δρόμους, ιδιαίτερα έξω από τη Λίμα, στον εξεγερμένο νότο, και στις αγροτικές επαρχίες. Το πόσο έντονα και με ποιο βαθμό αποφασιστικότητας δεν είναι ξεκάθαρο. Ο Καστίγιο έχει υπονομεύσει τη δική του κοινωνική βάση, αλλά το μίσος εναντίον της ολιγαρχίας είναι βαθύ.

Εκτός της χώρας, απομένει σε εμάς να οργανώσουμε τη διεθνή καταδίκη του πραξικοπήματος και να βοηθήσουμε τη διαδικασία εξαγωγής των απαραίτητων συμπερασμάτων για το Περού και τη Λατινική Αμερική. Γιατί ακόμα κι αν το νέο καθεστώς παγιωθεί, και αυτό δεν είναι σε καμία περίπτωση εγγυημένο, αυτή είναι μόνο μια μάχη. Ο πόλεμος συνεχίζεται.

Μετάφραση από την ιστοσελίδα marxist.com: Πάτροκλος Ψάλτης

Πηγή: <https://marxismos.com>